

Canoanele 1 și 47 ale Sfântului Vasile cel Mare și problema iconomiei

CONSTANTIN RUS

Could baptism and ordination of schismatics and heretics be acknowledged as valid at their readmission to the Church? In Canon 1 (reinforced by Canon 47), Basil the Great dogmatically rejects this acknowledgement; if exceptions are allowed, it is due only to the principle of economy. That is why the employment of the oikonomia concept in these canons needs a correct interpretation and translation.

Keywords: *Basil the Great, Canons 1 and 47, validity of Sacraments, heretics and schismatics, oikonomia*

În legătură cu diverse aspecte ale relațiilor interbisericești actuale, în legătură cu problema apropierii și unirii Bisericii, ca și în legătură cu problema raporturilor Bisericii cu necreștinii, se discută cu mult interes chestiunea numită a „iconomiei”. Din acest motiv, ea a și fost inclusă în lista de teme pentru un viitor Sinod Ecumenic, adoptată de prima Conferință Panortodoxă întrunită la Rhodos în anul 1961, iar Conferința a IV-a Panortodoxă, întrunită la Chambesy în 1968, a repartizat apoi această temă Bisericii Ortodoxe Române spre studiere amănunțită și pentru întocmirea unei lucrări în vederea viitorului Mare Sinod al Ortodoxiei.

Examinarea noțiunii de iconomie duce la constatarea că, în viața Bisericii, prin cuvântul „iconomie” se înțelege un lucru asemănător cu acela care se înțelege prin cuvântul „economie” în viața obștească sau de stat. Ambele cuvinte vin de la termenul grecesc *oikonomia*, care înseamnă administrare, gospodărire sau folosirea chibzuită a unui lucru oarecare, sau a unor mijloace de care dispune cineva pentru a săvârși prin ele o lucrare, sau, în sfârșit, buna chivernisire a unor mijloace aflate la dispoziția cuiva spre a le folosi în interesul vieții omenești.

Ținând seama de acest interes original al cuvântului *oikonomia*, în limbajul teologic sau bisericesc i s-a dat un nume puțin deosebit de cel folosit în limbajul comun, sau în limbajul științelor profane, tocmai pentru a se sublinia faptul că, deși este vorba de o acțiune în fond identică cu aceea a economiei în sensul comun, totuși ea se deosebește de aceasta atât prin mijloacele pe care le folosește cât și prin scopul pe care îl urmărește.

Prin *economie*, în sens curent, se înțelege administrarea, chivernisirea sau folosirea chibzuită a bunurilor materiale pentru satisfacerea nevoilor de întreținere a vieții omenești, pe când prin *iconomie*, în sens teologic sau bise-